

Levél a szerkesztőséghez

Gyógyszerészet 32. 157—157. 1988.

Than Károly tudományos munkássága egy idegenforgalmi kiadványban

A közelmúltban egy idegenforgalmi kiadvány látott napvilágot, amelyet 1973-óta másodszer, lényegesen bővebb helytörténeti és kortörténeti levéltári anyagok felhasználásával jelentettek meg.

A kiadvány címe: „Harkány fürdőtörténete (1823—1986)”, írója dr. Szita László a Baranya Megyei Levéltár igazgatója. Munkájában részletesen ismerteti a harkányi gyógyfürdő felfedezését, fejlesztését a könyv megírásáig, amely nemcsak helytörténeti és kortörténeti különlegességeket, hanem gyógyszerésztörténeti szempontból is érdekes — *Than Károllyal* kapcsolatos adatokat tartalmaz.

A harkányi gyógyfürdőt a siklósi Batthyány család birtokában a környék földbirtokosa *Batthyány Kázmér* (1807—1854) Baranya megyei fő-

ispán az 1840-es években fejlesztette. Korszerű fürdőházat és szállodát építtetett, rendezte a forrást illetve a fürdőhöz kijelölt parkot.

Batthyány Kázmér résztvett az 1848-as szabadságharcban, és a világsi katasztrófa után menekülni kényszerült Kossuth oldalán Törökországba. Az 1860-as években a Batthyány család közkegyelemben részesült, birtokait visszakapta, így a siklósi uradalomhoz tartozó harkányi gyógyfürdőt is. Az irányítás Batthyány Kázmér bátyjának Gusztávnak a gyermekére *Batthyány Ödönre* maradt, aki irányította és szervezte a birtokot.

Az 1860-as években a harkányi forrás „hévizének” feltárására *Zsigmondy Vilmos* (1821—1888) bányamérnököt, a forrásvíz tudományos elemzésére *Than Károlyt* (1834—1908) kérték fel. Than Károly a vegyi elemzés során 1867-ben fedezte fel a karbonilszulfidot (COS), amelynek bomlásával és elektrolitikus disszociációjával az ún. „elektrolitikus disszociáció” kérdésével közel 30 évvel megelőzte *Wildehelm Ostwaldot*.

A szerző kiemelte könyvében, hogy a Zsigmondy Vilmos irányításával fűrt ártézi kútnak és Than Károly tudományos elemzésének híre külföldre is eljutott.

Megjegyezni kívánom, hogy dr. Szita László a kiadvány megírása során felhasználta az 1979-ben a *Gyógyszerészet* hasábjain megjelent „Than Károly ismeretlen levelei a harkányi kénes hévíz felfedezésével kapcsolatban” c. írást is, amelyben utaltam Than harkányi látogatásaira. Megemlítem, hogy a helyi gyógyszertár felvette Than Károly nevét, őrzik, ápolják emlékét.

Dr. Szita László könyvét kiváló kultúrtörténeti és helytörténeti munkaként értékelhetjük.

Dr. Lázencz László
(7622 Pécs, Jókai u. 51.)